

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 23/2270-11
Saksbehandler Sunniva Helland

Utvalg	Møtedato
Råd for eldre og personer med funksjonsnedsettelse	12.02.2025
Kulturutvalget	12.02.2025
Miljø- og teknisk utvalg	12.02.2025
Helse og omsorgsutvalg	12.02.2025
Oppvekstutvalget	12.02.2025
Formannskapet	13.02.2025
Kommunestyret	27.02.2025

Politisk utvalgsstruktur

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Antall utvalg reduseres fra fire til to ved at Helse- og omsorgsutvalg, Oppvekstutvalg og Kulturutvalg slås sammen til Utvalg for oppvekst, helse og kultur, med ni medlemmer. Valg av representanter til utvalget, og ansvarsområde vedtas i ny politisk sak.

Miljø- og teknisk utvalg opprettholdes.

Vedlegg

Saksutskrift - Politisk organisering - valgperioden 2023 - 2027

Saksutskrift - Endring i politisk organisering perioden 2019-2023 - Opprettelse av utvalg

Saksutskrift - Ny politisk organisering sak 19/75 - 20.06.2019

Kort resymé

Sakens formål er at kommunestyret kan vedta en organisering av utvalgene de mener er hensiktsmessig og støtter deres intensjon/formål med utvalgsarbeidet.

Kommunedirektøren har lagt fram fakta om utvalgene og ulike alternativer for organisering.

Saksopplysninger

Kommunestyret vedtok under budsjettbehandlingen 19.12.2024 i sak 24/129 følgende vedtak:

«**Utredning om endring i utvalgsstruktur**

Det utredes om dagens politiske utvalgsstruktur kan forbedres og bør endres. Målet er å få et mer effektivt og målrettet politisk arbeid, og eventuelt spare utgifter og arbeidstid i forbindelse med kommunedirektørens tilrettelegging for utvalgsarbeidet.»

Kommunedirektøren legger frem ulike alternativer for organisering av utvalgene. Kommunestyret må ta stilling til om det skal gjennomføres eventuelle endringer i utvalgsstrukturen.

Kommunedirektørens har ikke vurdert ny organisering av rådene, de fortsetter som før.

Organisering av utvalgene er endret en rekke ganger tidligere. Vedleggene i saken gir et historisk innblikk.

Antall saker til behandling/forfall til utvalgsmøter i 2024

I utvalgene (med unntak av Miljø- og teknisk utvalg) er det relativt få saker, med gjennomsnitt på litt over 2 saker per møte. Av totalt 34 møter i utvalgene er det 11 møter der utvalget ikke har vært fulltallige. 9 saker har vært behandlet i to eller flere utvalg, og noen saker er telt flere ganger siden de er utsatt og satt på sakskartet flere ganger.

Utvalg		2024	Gjennomsnitt antall saker per møte
Helse- og omsorgsutvalg	Antall møter	8	2
	Antall saker	16	
Oppvekstutvalg	Antall møter	8	2,6
	Antall saker	21	
Kulturutvalg	Antall møter	9	2,2
	Antall saker	20	
Miljø- og teknisk utvalg	Antall møter	9	6,1
	Antall saker	55	

Ulike varianter av organisering:

Alternativ 1.

Antall utvalg reduseres fra fire til to ved at Helse- og omsorgsutvalg, Oppvekstutvalg og Kulturutvalg slås sammen til Utvalg for oppvekst, helse og kultur, med ni medlemmer. Valg av representanter til utvalget, og ansvarsområde vedtas i ny politisk sak.

Miljø- og teknisk utvalg opprettholdes.

Utvalget etableres med hjemmel i kommuneloven § 5-7 og skal bestå av ni medlemmer

Utvalget vil jobbe tverrsektorielt knyttet opp mot innsatstrappen og kommunens foreslåtte visjon; «Sammen om et bærekraftig og levende samfunn», dette vil inkludere utvikling av gode og inkluderende nærmiljøer og bomiljøer, gode barnehager, skoler og helsetjenester og stimulere til et inkluderende samfunn med rike sosiale nettverk, frivillighet, kunst, kultur- og idrettsaktiviteter.

Ansvarsområder gjennomgås i ny politisk sak.

Alternativ 2

Helse- og omsorgsutvalg, Oppvekstutvalg og Kulturutvalg legges ned – ansvarsområdene delegeres til formannskapet. Ansvarsområdene vedtas i egen sak og det vurderes om noe kan delegeres til kommunedirektør eller flyttes tilbake til kommunestyret.

Miljø- og teknisk utvalg opprettholdes.

Saker som i dag ligger til disse utvalgene, overføres til formannskapet. For å unngå overbelastning bør kommunestyret gjennomgå ansvarsområdene for å vurdere om deler av det kan delegeres til kommunedirektøren eller flyttes tilbake til kommunestyret. Dette kan bidra til å balansere arbeidsmengden og sikre at viktige saker fortsatt får nødvendig oppmerksomhet. Kommunestyret kan opprette arbeidsutvalg/midlertidige utvalg for spesifikke oppgaver/områder ved behov (skolestruktur, kyststi osv.).

Ved å samle ansvarsområdene i formannskapet og kommunestyret kan vi oppnå en mer helhetlig og koordinert beslutningsprosess. Flere saker blir behandlet i politiske organer der kommunedirektør og ordfører deltar, noe som kan gi bedre innsikt og informerte beslutninger.

Alternativ 3

Helse- og omsorgsutvalg og Oppvekstutvalg slås sammen til Utvalg for helse og oppvekst, Kulturutvalg legges ned – ansvarsområdene delegeres til formannskapet.

Miljø- og teknisk utvalg opprettholdes.

En fordel kan være at det ikke overføres for mye ansvarsoppgaver over på formannskap eller kommunestyre.

Alternativ 4

Dagens fire utvalg opprettholdes. Valgkomiteen får i oppdrag å se på sammensettingen i utvalgene (Miljø- og teknisk, Helse og omsorg, Oppvekst og Kultur) på nytt, og vurdere om det bør gjøres nyvalg som sikrer en bredere gjennomgående representasjon.

Ved å sikre mer gjennomgående representasjon (flere kommunestyrepolitikere inn i utvalgene) vil det oppleves bedre kontinuitet og sammenheng mellom beslutningene som tas i utvalgene og de som tas i kommunestyret. Det bidrar til at informasjon og diskusjoner fra utvalgene blir bedre ivaretatt når saker behandles i kommunestyret

Ingen økonomisk innsparing, men det kan tilrettelegge for bedre politiske prosesser og beslutninger.

Økonomi

Utgifter til den politiske virksomheten er påvirket av følgende hovedelementer:

- Antall møter
- Antall deltakere pr. møte
- Om representantene har krav på tapt arbeidsfortjeneste og/eller kjøregodtgjøring
- Antall unike representanter (Utgifter til lisens/leie av ipad)

En reduksjon i antall utvalg vil resultere i færre møter og derav reduserte kostnader.

Møtegodtgjøring pr. møtedeltaker er per dags dato kr. 750,- pr. person og 1150 kr for møteleder. I tillegg vil det tilkomme tapt arbeidsfortjeneste, kjøring og servering i møtene.

Leie av ipad og lisenser koster ca 6100 kroner per år per politiker.

Det brukes betydelig med administrative ressurser for å tilrettelegge for utvalgsarbeid. Denne eventuelle innsparingen måles ikke i kroner, men vil være en viktig faktor i kommunens arbeid fremover.

Alternativ	Økonomisk konsekvens
1	Besparelse: ca 150.000 kroner
2	Besparelse: ca 250.000 kroner
3	Besparelse: ca 150.000 kroner
4	Kan gi en liten økonomisk innsparing dersom det velges mer gjennomgående representasjon (færre politikere som trenger ipad og lisenser).

Vurderinger

Det finnes utallige måter å organisere utvalgsarbeidet på. Kommunedirektøren har i denne saken pekt på noen alternativer, men understreker at listen ikke er uttømmende. Det er opp til politikerne i kommunen å bestemme hvordan den politiske utvalgsmodellen skal organiseres. Miljø- og teknisk utvalg ivaretar lovpålagte oppgaver etter plan- og bygningsloven, og er utvalget med flest saker. Derfor foreslår ikke kommunedirektøren endringer i dette utvalget.

Ved å redusere antall utvalg kan kommunen spare ressurser (arbeidstid for ansatte) og kutte kostnader. Dette vil gi administrasjonen mer tid til å arbeide med saker. Bedre ressursutnyttelse oppnås ved å konsentrere ressursene og unngå overlappende arbeid mellom ulike utvalg og kommunestyret.

Det kan være vanskelig for partiene (særlig de små) å ha nok engasjerte politikere til å fylle alle plassene i utvalg. Ved å minimere antall utvalg minsker vi også risikoen for å ikke kunne fylle opp plassene (viser til forfall og vanskeligheter med å kalle inn vararepresentanter til utvalgene).

Det kan være vanskelig å skille ansvarsområdene til utvalgene når vi har utvalg fordelt per sektor, mens sakene kan ha et tverrsektorielt uttrykk (dette gjelder bla. saker knyttet til folkehelse, bosetting, inkludering og levekår i vid forstand). Det kan være en fordel med en organisering med et mer helhetlig fokus. For å samtidig sikre fokus på enkelte områder kan det gjennomføres «temadager».

På en annen side er det viktig å huske på at utvalgene kan fungere som et politisk verksted for å sette saker på dagsorden, og de kan bidra til en bredere debatt og grundigere politisk behandling. Spesialiserte utvalg kan ha dypere innsikt i sine respektive områder, noe som kan gå tapt ved en sammenslåing, da tverrsektorielle utvalg vil måtte tenke mer helhetlig.

Færre utvalg kan bety færre muligheter for politisk deltakelse og representasjon fra ulike grupper og partier.

Gjennomgående representasjon

Det oppleves som lite hensiktsmessige at det ikke er gjennomgående representasjon. Politikerne i utvalgene sitter i liten grad i kommunestyret, det er svært varierende hvor involverte partiene er i utvalgsbehandlingene, og om partigruppene har diskutert sakene før/etter utvalgsmøtene. Det er i kommunestyret etterspurt større deltakelse fra enhetsledere, dette mener kommunedirektøren er godt ivare tatt i utvalgene, men informasjon som blir gitt utvalgene kommer kommunestyret i liten grad til gode på grunn av den lave gjennomgående representasjonen. Utvalgsbehandlingen blir ofte ikke vektlagt når saken kommer til behandling i kommunestyret.

Kommunedirektøren mener at det bør være mer gjennomgående representasjon og at dette er viktigere enn antall utvalg og representanter i de ulike utvalgene. Ved nyvalg til utvalg bør kommunestyret vurdere om det skal settes krav til gjennomgående representasjon blant kommunestyrets medlemmer (evt. varamedlemmer).

Intensjon/formål

Kommunestyret bør vurdere hva deres intensjon/formål med utvalgene er. Hva ønsker kommunestyret at skal skje i utvalgsmøtene? For at utvalgsbehandlingen skal oppleves som en viktig arena for politikk og diskusjon er det viktig at utvalgets behandling av saker også hensyntas i kommunestyrets behandling.

Kommunedirektørens konklusjon

Kommunestyret vedtar en organisering av utvalgene de mener er hensiktsmessig og støtter deres intensjon/formål med utvalgsarbeidet.